

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького

Кафедра філософії та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
громадського розвитку та здоров'я

 Пеленьо Р.А.
(прізвище та ініціали, підпис)

“ 22 ” 06 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 7 Педагогічна майстерність викладача

_____ (код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)
(назва освітнього рівня)

галузь знань 01 – «Освіта / Педагогіка»
(назва галузі знань)

спеціальність 011 – «Освітні, педагогічні науки»
(назва спеціальності)

освітня програма «Освітні, педагогічні науки»
(назва)

вид дисципліни за вибором
(обов'язкова / за вибором)

Львів – 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність викладача» для здобувачів вищої освіти освітнього рівня другий (магістерський) спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки» за освітньою програмою «Освітні, педагогічні науки»

Укладач:

Доктор педагогічних наук, професор _____ Смолінська О.Є.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри філософії та педагогіки
(назва кафедри)

протокол від «15» червня 2022 року № 12
завідувач кафедри філософії та педагогіки
(назва кафедри)

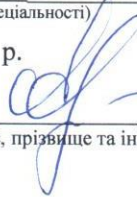
Смолінська О.Є.
(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією

спеціальності «Освітні, педагогічні науки»
(назва спеціальності)

протокол № 6 від «16» червня 2022 р.

Голова НМКС _____
(підпис, прізвище та ініціали)

Смолінська О.Є.

Схвалено рішенням навчально-методичної

ради факультету громадського розвитку та здоров'я
(назва факультету)

протокол № 10 від «22» червня 2022 р.

Голова НМРФ _____
(підпис, прізвище та ініціали)

Сливка Н.Б.

Ухвалено вченою радою факультету громадського розвитку та здоров'я

протокол № 3 від «22» червня 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Кількість кредитів/годин	3,5/105	3,5/105
Усього годин аудиторної роботи	18	12
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	6	6
• практичні заняття, год.	12	6
• лабораторні заняття, год		
семінарські заняття, год		
Усього годин самостійної роботи	87	93
Форма семестрового контролю	іспит	іспит

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 17 %

для заочної форми здобуття освіти – 11 %

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність викладача»

Предметом навчальної дисципліни є комплекс професійних та особистісних властивостей особистості викладача, який забезпечує високий рівень самоорганізації його професійної педагогічної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність викладача» є формування професійної компетентності, стимулювання здобувачів до професійного самовиховання, розвиток потреби в неперервному педагогічному самовдосконаленні.

Вивчення навчальної дисципліни *«Педагогічна майстерність викладача»* ґрунтується на таких засвоєних освітніх компонентах: *психологія вищої освіти, педагогіка вищої освіти, сучасні технології викладання.*

Здобуті знання з *«Педагогічної майстерності викладача»* є основою для вивчення таких освітніх компонентів: *магістерська практика..*

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, ФК)

Вивчення навчальної дисципліни зорієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти інтегральної компетентності як здатності розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

2.3. Програмні результати навчання (Р)

Опановуючи освітньо-професійну програму навчальної дисципліни, магістранти повинні виявити відповідні результати навчання. А саме

знати :

- теоретичні основи педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти;
- складові педагогічної культури та педагогічної діяльності викладача ЗВО;
- особливості професійно-педагогічного спілкування, його завдання та функції;
- особливості організації творчої діяльності здобувачів вищої освіти на заняттях та позааудиторній діяльності;
- шляхи попередження та вирішення педагогічних конфліктів.

вміти:

- сприймати та розуміти поведінку здобувачів вищої освіти;
- застосувати різні види спілкування: невербального (жестикуляції, вияву міміки, вибору пози) та словесного впливу;
- аналізувати педагогічні конфлікти, вибору доцільних способів їх розв'язання;
- проводити переговори та медіації для розв'язання конфлікту;
- застосувати різноманітні методи, прийоми емоційно-вольового впливу на поведінку здобувачів вищої освіти;
- застосувати інтерактивні методи, тренінгові технології, інші способів навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, в тому числі й навчання дорослих.

3. Структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Поняття педагогічної майстерності викладача												
Тема 1. Основи педагогічної діяльності. Педагогічна майстерність та її елементи.	17	2	2	-	-	13	17	2	-	-	-	15
Тема 2. Професійна компетентність педагога	18	-	2	-	-	16	18	-	2	-	-	16
<i>Разом за розділом 1</i>	<i>35</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>29</i>	<i>35</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>31</i>
Розділ 2. Практичні засади педагогічної майстерності викладача												
Тема 3. Педагогічні здібності, талант та педагогічний такт.	17	2	2	-	-	13	17	2	2	-	-	13
Тема 4. Професійне спілкування у діяльності педагога.	18	-	2	-	-	16	18	-	-	-	-	18
Тема 5. Мистецтво педагогіки і педагогічне мистецтво.	17	-	2	-	-	15	17	-	2	-	-	15
Тема 6. Акмеологія та технології розвитку в педагогічній діяльності викладача.	18	2	2	-	-	14	18	2	-	-	-	16
<i>Разом за розділом 2</i>	<i>70</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>58</i>	<i>70</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>62</i>
Усього годин	105	6	12	-	-	87	105	6	6	-	-	93

3.2.

Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1.	Тема 1. Основи педагогічної діяльності. Педагогічна майстерність та її елементи. Професійна компетентність педагога Виникнення і становлення педагогічної професії. Суть педагогічної діяльності, її специфіка та особливості. Структура педагогічної діяльності. Функції педагогічної діяльності. Сучасні вимоги до особистості педагога. Педагогічне покликання і педагогічні здібності.	2	2
2.	Тема 2. Професійна компетентність педагога Професійна компетентність, її структура. Компетентність педагога.	-	-
3.	Тема 3. Педагогічні здібності, талант та педагогічний такт. Педагогічні здібності. Педагогічний талант.	2	2
4.	Тема 4. Професійне спілкування у діяльності педагога Спілкування як основа педагогічної діяльності. Педагогічне спілкування, його функції, види, структура.	-	-
5.	Тема 5. Мистецтво педагогіки і педагогічне мистецтво. Сутність і співвідношення основних понять педагогіки та мистецтва. Мистецтво педагогіки. Педагогічне мистецтво. Естетичні та етичні засади розвитку педагогічної майстерності викладача професійної школи.	-	-
6.	Тема 6. Акмеологія та технології розвитку в педагогічній діяльності викладача. Акмеологічний підхід до формування професійної майстерності педагога вищої школи. Технології педагогічної творчості. Креативні мистецько-педагогічні технології. Технології розвитку творчої індивідуальності педагога.	2	2
Усього годин		6	6

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1.	Тема 1. Основи педагогічної діяльності. Педагогічна майстерність та її елементи. Професійна компетентність педагога Предмет та завдання курсу «Педагогічна майстерність». Завдання та принципи педагогічної діагностики. Методи наукового дослідження педагогічної майстерності викладача. Поняття педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності. Основні види та напрями та функції діяльності викладача. Складові педагогічної майстерності. Критерії і рівні педагогічної майстерності.	2	-
2.	Тема 2. Професійна компетентність педагога Професійна компетентність, як елемент педагогічної майстерності. Структура професійної компетентності. Класифікація педагогічних вмінь та їх характеристика. Поняття педагогічної техніки та його зміст	2	2
3.	Тема 3. Педагогічні здібності та педагогічний такт. Педагогічний такт його складові. Вимоги педагогічного такту. Естетичний аспект такту. Особливості вибору педагогічного такту. Вибір тактики. Специфіка педагогічного такту. Вимоги педагогічної моралі.	2	2
4.	Тема 4. Професійне спілкування у діяльності педагога Стиль педагогічного спілкування. Мистецтво педагогічного спілкування	2	-
5.	Тема 5. Мистецтво педагогіки і педагогічне мистецтво Ознаки аудиторії та особливості взаємодії викладача з аудиторією. Слухання, рівні слухання. Лекції майстер-клас. Перешкоди контакту викладача з аудиторією.	2	2
6.	Тема 6. Акмеологія та технології розвитку в педагогічній діяльності викладача Акмеологія в педагогічній діяльності. Критерії та рівні професіоналізму. Образ випускника закладу вищої освіти.	2	-
Усього годин		12	6

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1.	Тема 1. Основи педагогічної діяльності. Педагогічна майстерність та її елементи. Професійна компетентність педагога Предмет та завдання курсу «Педагогічна майстерність». Завдання та принципи педагогічної діагностики. Методи наукового дослідження педагогічної майстерності викладача. Поняття педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності. Основні види та напрями та функції діяльності викладача. Складові педагогічної майстерності. Критерії і рівні педагогічної майстерності.	-	2
2.	Тема 2. Професійна компетентність педагога Професійна компетентність, її структура. Компетентність педагога. Педагогічні здібності. Педагогічна техніка.	2	2
3.	Тема 3. Професійне спілкування у діяльності педагога Спілкування як основа педагогічної діяльності. Педагогічне спілкування, його функції, види, структура. Спільне педагогічного спілкування. Мистецтво педагогічного спілкування.	2	4
4	Тема 4. Мистецтво педагогіки і педагогічне мистецтво. Сутність і співвідношення основних понять педагогіки та мистецтва. Мистецтво педагогіки. Педагогічне мистецтво. Естетичні та етичні засади розвитку педагогічної майстерності викладача професійної школи.	2	2
5.	Тема 5. Акмеологія та технології розвитку в педагогічній діяльності викладача Акмеологія в педагогічній діяльності. Критерії та рівні професіоналізму. Образ випускника закладу вищої освіти.	-	2
6.	Тема 6. Базові властивості суб'єкта педагогічної діяльності. Гуманістична спрямованість, професійна компетентність, педагогічна техніка, педагогічний такт, педагогічна творчість (креативність), мовна культура. Рівні педагогічної зрілості: елементарний рівень, базовий рівень, досконалий рівень, творчий.	4	4
7.	Тема 7. Засоби зовнішньої презентації педагога. Фізіологічні засоби зовнішньої естетичної виразності педагога (колір шкіри, очей, волосся, зріст, статура, постава, хода). Функціональні засоби зовнішньої виразності (візуальний контакт, міміка, жести, пантоміміка, дистанція). Соціальні засоби зовнішньої естетичної виразності.	4	4
8.	Тема 8. Бар'єри у спілкуванні зі студентами Труднощі в комунікаціях, їх класифікація. Бар'єри за прозорістю. Семантичні та логічні бар'єри. Профілактика і подолання бар'єрів у спілкуванні.	4	4
9.	Самостійна робота студентів з підготовки до занять, контрольних заходів	69	69
Усього годин		87	93

4. Індивідуальні дослідні завдання

З метою покращення успішності здобувачів вищої освіти та підвищення їх балів за поточний контроль, протягом семестру може додатково надаватися індивідуальне завдання. Ним для ОК «Педагогічна майстерність викладача» є написання есе.

Загальний обсяг есе – від 5 до 10 сторінок.

Технічні вимоги: 14 пт, міжрядковий інтервал 1,5, поля – по 2 см.

Реферат оцінюється за 4-бальною системою.

Роботи із плагіатом не зараховуються.

Орієнтовні теми творчих есе (враховуються зацікавлення студентів)

1. Сутність та специфіка педагогічної діяльності педагога.
2. Сутність та основні компоненти педагогічної майстерності.
3. Ідеал викладача на сучасному етапі розвитку вищої школи.
4. Професійно-особистісні характеристики викладача як суб'єкта педагогічної діяльності.
5. Природа педагогічної обдарованості.
6. Роль педагогічних здібностей у педагогічній майстерності.
7. Порівняльна характеристика стилів спілкування педагогів.
8. Суть та особливості тривалого спілкування.
9. Шляхи підвищення педагогічної майстерності викладача.
7. Психологічний контакт у процесі педагогічної взаємодії.
8. Проблема ефективності педагогічного спілкування та шляхи його формування.
9. Психологічні особливості ораторського мистецтва.
10. Особливості вибору стилю викладання залежно від характеру педагогічної діяльності.
11. Стиль взаємин та педагогічний такт, їх вплив на вибір і реалізацією стратегії взаємодії.
12. Характеристика педагогічної культури особистості педагога.
13. Зовнішні (доступні спостереженню зі сторони) і зовнішні складові професійного педагогічного досвіду.
14. Організаційні етапи процесу вивчення та узагальнення педагогічного досвіду: значення, аналіз та оцінювання мети, засобів і результатів педагогічної діяльності.
15. Охарактеризуйте основні шляхи та методи вивчення та поширення передового педагогічного досвіду у навчальному закладі.
16. Загальна культура як визначальна умова професіоналізму педагога.
17. Професійна культура як елемент педагогічної майстерності.
18. Характеристика педагогічної культури викладача вищого навчального закладу.
19. Наукова ерудиція та ціннісні орієнтації як компоненти педагогічної культури педагога.
20. Техніка емоційного контакту в нестандартних ситуаціях лекції.
21. Психологічне налаштування студентів на діалог на початку лекції: досвід авторитарної і гуманістичної педагогіки.
22. Виконавська майстерність педагога на лекції. Мистецтво діалогізації монологу викладача на лекції.
23. Майстерність викладача в активізації пізнавальної діяльності студентів на лекції.
24. Майстерність комбінування репродуктивної і пошукової активності студентів на етапі актуалізації і перевірки знань.
25. Режисура початкового етапу лекції. Майстерність педагогічного запитання на лекції.
26. Техніка налаштування викладача на публічну творчу діяльність. Творче самопочуття викладача на лекції.
27. Майстерність викладача в забезпеченні ситуацій успіху студентів на лекції.

28. Сучасна значущість професії викладача, її функції.
29. Феномен професійної деформації особистості педагога: причини, шляхи подолання.
30. Усвідомлення своєї особистої цінності як професіонала.
31. Професійна педагогічна школа як умова розвитку майстра, спеціаліста.
32. Базові умови прояву майстерності: цінності, емоційна стійкість, впевненість, креативність.
33. Виражені інтегративні характеристики регуляції діяльності.

5. Методи навчання

Методи навчання «Педагогічна майстерність викладача» поділяються на дві групи:

- теоретичні (розповідь, пояснення, опрацювання рекомендованої літератури);
- практичні (розробка навчально-методичної документації), проєктний метод.

6. Методи контролю

Застосовуються усні та письмові, фронтальні та індивідуальні форми контролю, в тому числі практикуються контрольні тести.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного та підсумкового контролю. Контроль результатів навчання студентів є необхідним елементом освітнього процесу. Суть контролю полягає у виявленні та вимірюванні компетентностей студентів, у взаємопов'язаній діяльності викладача і студента. Оцінювання результатів навчання проводиться в балах, максимальна кількість яких за кожний підсумковий контроль становить 100. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ЄКТС (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ЄКТС
	Екзамен, диференційований залік	Залік	
90 – 100	Відмінно	Зараховано	A
82 – 89	Добре		B
74 – 81			C
64 – 73			D
60 – 63	Задовільно		E
35 – 59	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		FX
0 – 34	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

Максимальна кількість балів з дисципліни «Педагогічна майстерність викладача», яку може отримати студент протягом семестру за всі види навчальної роботи, становить 100.

Розподіл балів для дисциплін, які завершуються ЕКЗАМЕНОМ, є таким:

$$50 (\text{ПК}) + 50 (\text{Е}) = 100,$$

де:

50 (ПК) – 50 максимальних балів з поточного контролю (ПК), які може набрати студент за семестр;

50 (Е) – 50 максимальних балів, які може набрати студент за екзамен.

У кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок із наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{ПК} = \frac{50 \cdot \text{САЗ}}{5} = 10 \cdot \text{САЗ}$$

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5»)

Критерії поточного оцінювання

Відповідь, виступ, контрольна робота виконання завдання	Критерії оцінки
5	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив 90% тестових завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
3	У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Бал з поточного контролю може бути змінений за рахунок заохочувальних балів:

- студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру (додається 2 бали);
 - за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях (додається 2 бали), на міжвузівському рівні (додається 5 балів);
 - за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.
- Здобувачам освіти можуть бути перезараховані кредити, здобуті в результаті неформальної освіти.

8. Навчально-методичне забезпечення

Методичне забезпечення викладання навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність викладача» методичні розробки лекцій, практичних занять, тематичні тестові контрольні роботи. Дисципліна забезпечена у віртуальному навчальному середовищі.

9. Рекомендована література**Базова**

1. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник. К. : Ліра-К, 2016. 602 с.
2. Красницька О. Педагогічна майстерність викладача вищої військової школи : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 528 с.
3. Кутова О.М. Естетичні основи розвитку педагогічної майстерності викладачів вищих педагогічних навчальних закладів : метод. реком. К. : ІПОД НАПН України, 2013. 73 с.
4. Педагогічна майстерність : Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. /За ред. І.А. Зязюна. К. : Вища шк., 1997. 349 с.

<http://www.studfiles.ru/preview/2298880/>

5. Педагогічна майстерність: комплекс навчально-методичного забезпечення магістрів всіх спеціальностей денної форми навчання. Укл.: Воляннюк Н.Ю., Москаленко О.В.К. : НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», 2016. 68 с.

6. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: Навчальний посібник / Упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базидевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; За ред. І.А. Зязюна. К.: Вищ. шк., 2006. 606 с.

7. Топузов О. М., Малихін О. В., Опалюк Т. Л. Педагогічна майстерність: розвиток професійно-педагогічної адаптивності та соціальної рефлексії майбутнього вчителя: навчальний посібник. Київ: Педагогічна думка, 2018. 292 с.

Допоміжна

8. Головка Н., Балашова С. Педагогічна майстерність викладача вищого навчального закладу як складова навчально-виховного процесу. 2017. [Електронний ресурс]. URL

: <http://pedvisnyk.knu.ua/index.php/pedvisnyk/article/view/23/25>

9. Золотухіна С.Т., Кін О.М., Ткачова Н.О. Методичні рекомендації до семінарсько-практичних занять з навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність викладача вищої школи» для здобувачів освітнього ступеня «Доктор філософії». Х. : ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2019. 40 с.

10. Ковальчук В. Педагогічна майстерність викладача – основа його компетентності. Професійно-технічна освіта: науково-метод. журнал. 2021.

[Електронний ресурс]. URL :

https://www.researchgate.net/publication/318351242_Pedagogicna_majsternist_vikladaca-osnova_jogo_kompetentnosti

11. Комунікативні процеси у навчанні: навч. посіб. [Авт.-укладач Смолінська О.Є.]. Львів:Сполом, 2010. 254 с.

12. Кляп М.І. Підвищення педагогічної майстерності викладача у контексті інтернаціоналізації вищої школи України. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: збірник наукових праць*. Випуск 25 (35). К. : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. С. 47–52.

13. Кутова О.М. Практичний досвід у формуванні педагогічної майстерності викладачів вищих педагогічних навчальних закладів. *Міжрегіональна науково-практична конференція «Сучасна середня освіта: інновації, методологія, теорія практика»*. м. Кременчук, 2014. С. 168–171.

14. Підборський Ю. Г. Особливості формування педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти. *Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія : Педагогічні науки : [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; упор. Л. Л. Макаренко. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. Вип. СЛ (150). С. 111–119.

15. Скробач Н.В., Вишиванюк В.Ю., Шаповал О.А. Педагогічна майстерність викладача в сучасній педагогічній технології. *Галицький лікарський вісник*. 2017. Т. 24, число

2. С. 71–73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/glv_2017_24_2_23.

16. Шерудило А.В. Розвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів засобами сучасних технологій навчання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 05. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2019. Випуск 67. С. 293–297.

10. Інтернет-ресурси

1. Витоки педагогічної майстерності. URL : <http://sources.pnpu.edu.ua/>
2. Думай інакше: Зламай перешкоди на шляху до навчання та відкрий свій прихований

потенціал. URL : https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+MINDSHIFT101+2021_T2/about

3. Критичне мислення для освітян. URL :

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T3/about

4. Кафедра філософії та педагогіки. URL : <https://lvet.edu.ua/index.php/kafedra-filosofii-ta-pedahohiky.html>

5. Кафедра філософії та педагогіки. URL : <https://www.facebook.com/philosophy.education>

6. Міністерство освіти і науки України. URL : <http://www.mon.gov.ua>

7. Навчаймо вчитись: Потужні розумові інструменти для опанування складних предметів. URL :

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+LHTL101+2018_T3/about

8. Наука про навчання: Що має знати кожен вчитель?

URL : https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:TeachersCollegeX+EDSCI1x+2019_T2/about

9. Освітня програма підготовки магістра за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 – «Освіта, педагогіка». Львів: ЛНУВМБ, 2020. URL : https://lvet.edu.ua/images/doc/navchalna_robota/osvitniProgramu/2021/proyekt/osv_ped_mag_21.pdf

10. Освітньо-науковий портал «Педагогічна майстерність викладача вищої школи». URL

: <https://www.pedagogic-master.com.ua/>

11. Успішне вчителювання – прості рецепти на щодень. URL :

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:EWC+DS101+2021_T1_3/about